

Frans Swarttouw houdt diesrede van het E.S.C.:

‘Een autofabrikant weet de ballen van vliegtuigen’

door Siem Simonis

Vorige week was de sociëteit van het Eindhovens Studenten Corps jarig. Illium werd negenendertig jaar oud. Op de openbare corpsvergadering afgelopen donderdag sprak Frans Swarttouw de diesrede uit. Swarttouw was van 1979 tot 1989 bestuursvoorzitter van Fokker. Hij staat bekend om zijn uitgesproken ideeën over bedrijfsvoering. Van technische studenten zei de ex-topman van Fokker: ‘Jullie wordt geleerd alles veel te moeilijk te maken.’

Keep it simple stupid, oftewel het KISS-principe, het bekende adagium uit de bedrijfskunde bleek Swarttouw’s lijfspreuk. ‘Schoenmaker blijf bij je leest’, verkondigde hij. Dat dit simpele principe werkt in het bedrijfsleven lichtte hij als volgt toe: ‘Er zijn welgeteld maar 56 bedrijven in de wereld die een netto resultaat hebben dat boven de vaste rente ligt. De ondernemers van alle andere bedrijven hadden hun kapitaal dus veel beter op de bank kunnen zetten. Ongeveer éénderde van de succesvolle ondernemingen zijn Europees, twee zijn er Nederlands: Shell en Unilever. De ‘winnaars’ delen één gemeenschappelijke eigenschap. Deze bedrijven hebben allemaal een goed gedefinieerde missie. Ze houden zich alleen bezig met datgene waar ze goed in zijn, oftewel ze blijven bij hun core of the business.’

Fusies

De ex-topman van Fokker liet duidelijk blijken dat dit één van de redenen was waarom het bij de vliegtuigbouwer mis was gegaan. ‘Een autofabrikant weet de ballen van vliegtuigen’, refereerde hij aan de overname van Fokker door Dasa, de dochter van Daimler-Benz. De voorspelling van Swarttouw was overigens dat Dasa ook niet lang meer dochterbedrijf van Daimler blijft. ‘Dat vliegt er binnenkort ook uit’, grapte hij. ‘Ik ben niet op voorhand gekant tegen fusies’, zei Swarttouw, ‘maar men dient zich te hoeden voor groei om wille van de groei.’ Volgens Swarttouw zijn er slechts vier redenen om te komen tot een fusie. Deze zijn complementariteit van de produkten, de mogelijkheid tot het aanboren van een nieuwe markt, schaalvergroting, of het verkrijgen van industriële slagkracht. ‘Een fusie of een overname is gedoemd te mislukken als niet één van deze vier redenen de drijfveer is. Overigens zijn overnames beter dan fusies, aangezien dan duidelijk is wie de baas is.’

Zootje

Samenwerking tussen bedrijven uit verschillende landen kan bovendien nog extra problemen opleveren. Swarttouw vertelde dat mentaliteitsverschillen dan meespelen. ‘Wij, Nederlanders,

zijn een zeldzaam ongedisciplineerd zootje; toch doen we het ontzettend goed. We vliegen beter, we varen beter.' Afsluitend schetste Swarttouw met een anekdote de mentaliteitsverschillen binnen een bedrijf tussen Duitsers en Nederlanders: 'Een Duitse piloot steeg op in een type vliegtuig waar iets mis mee was. Als de voorgeschreven stijghoek vastgehouden werd, verloor het toestel hoogte, in plaats van dat het opsteeg. De Duitser hield zich aan de voorschriften en stortte neer. Een Nederlander die in hetzelfde type vliegtuig opsteeg, merkte ook wel dat er iets fout was, maar hij paste de stijghoek aan en negeerde de voorschriften. Hij overleefde het.'

